

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A világítási üzemek zárószámadásai*

Forrás:

Az Ujság

Bsp.
(Helv)

1920 X
(Idő) 12

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

621.32

Hely

Idő

"1920"

Személy

Közn. nyomt. XX. cs. 23. sz.

A világítási üzemek zárószámadásai.

Három millió fölösleg az Elektromos Műveknél, tizennyolcz millió hiány a Gázműveknél. —

(Az Ujság tudósítójától.)

A székesfőváros világítási üzemének zárószámadása most készült el. A számadások két évről szólnak: 1918-ról és 1919-ről. Nem áll annyi hely rendelkezésünkre, hogy behatóbban foglalkozzunk a zárószámadásokkal. Csupán a fontosabb adatokat ismertetjük.

Kezdjük a gázműveken. Az 1918. évi zárószámadások még 7,344.629 korona fölösleggel zárultak s egyhogyan fog sikerülni, az legalább is kérdéses, mert az 1919-ben, 17,330.631 korona defizit jelentkezett. Az igazgatóság jelentése igen plasztikusan, a történelmi veteli.

hűségnek megfelelően vázolja azokat az okokat, amelyek a gázművekből defizites vállalatot csináltak. A bebmás — a mint a jelentés mondja — már az első forradalmat követő napon megindult. A nyolcz órai munkaidő fölvetése öt millió korona új terhet jelentett, a tisztviselők drágasági segélye pedig két millióval növelte a kiadásokat. Az üzem vezetése mind nehezebbé vált, mert a politikai viszonyok romboló hatással voltak az alkalmazottak szellemére. Folyton megújuló új meg új követelések hangoztatása, több igazgató és főtisztviselő elbocsátásának követelése, néhány izgága munkás és tisztviselő érvényesülni akarása és bujtogatása teljesen felborítottak minden fegyelmet, neheztették, sőt majdnem lehetetlenné tették az üzem folytatását. A diktatura kikiáltása azután meghozta a teljes felfordulást. A gázságok és visszaélések egész sorozata a kommunisták négy hónapi uralma. Hogy csak egy adatot említsünk, a diktatura ideje alatt 6,184.727 koronával több bért fizettek ki, mint a mennyi az alkalmazottaknak járt volna. Tönkretettek mindent, elloptak és elsikkasztottak, a mit csak lehetett, sőt uralmuk utolsó napjaiban világos nappal kirabolták a gázművek élelmiszerraktárát. Ebből a jelentésből tudjuk meg azt is, hogy a svábhegyi orgiák a gázgyár költségére folytak. Ehhez a rablógazdálkodáshoz természetesen pénz kellett s ezért fölemelték a gáz köbméterének árát 1.50 koronára. De a pénz sürgősen kellett s az ugynevezett

tanácskormánytól kértek, a tulkiadások s különösen a nyugdíj- és nyugbéralapokra fordított 170.000 koronát magas bérek emelésére pénzt s kaptak is tizenöt milliót. Különben a diktatura alatti gazdálkodás pénzügyidítottak. Eredménye 17,971.182.19 korona hátralék.

A kommunizmuson kívül az anyagárak, különösen a szén árának folytonos emelkedése és a munkabérek azután 40 fillérre emelte az árat, a melyet a diktatura és tisztviselői illetmények állandó növekedése idézte bukasával 35 fillérre csökkentettek. (Ma 60 fillér az ára.) Az 1919. évben 16.672 új fogyasztót vettek fel. 6100 új elektromotort kapcsoltak be az üzem olyan terheket visel, a melyeket jog szerint nem az év folyamán. Az árambevétel 1919-ben 86,003.466 korona volt az 1918. évi 24,030.933 koronával szemben. A fogyasztók száma 94.616 volt, 1918-ban 77.944. — A házi csatlakozások száma 1918-ban 8845, 1919-ben pedig 9842 volt. — Az áramszolgáltatásért — világítási és motor-áramért együtt — 86,003.466 koronát vettek be.

A gáz minősége a porosz szén, illetve a gázzsén hiánya miatt bizony nem volt jó. De volt gáz, s ez magában véve elegendő érdem arra, hogy a gázművek igazgatóságának kijusson az elismerésből. Valóban emberfeletti munka volt és ma is az, hogy a gázszolgáltatásban fennakadás nem állott be.

A gázművek az 1919. naptári évben 49,531.200 köbméter köszéngáz és 9,044.400 köbméter vizgázt, összesen 58,575.600 köbméter kevert gázt termeltek. Az összes termelésnek tehát 84.56 százaléka volt köszéngáz és 15.44 százaléka vizgáz. Az össztermelés apadása az 1918. évvel szemben 37,252.500 köbméter, vagyis 38.87 százaléka volt.

A zárószámadás végül a gázfogyasztásról, a termelésről, a melléktermékek értékesítéséről, az alkalmazottak járandóságairól nyújt bő és kimerítő tájékoztatást.

A székesfővárosi elektromos művek számadása 2,361.179 korona feleslegét tüntet fel. Viselte még az

üzem a tőkekerheket 3,526.441 korona értékben, továbbá a nyugalomra fordított 170.000 koronát értékesítési tartalékra 6,079.895 koronát fordítottak.

Az elektromos áram, a mely 1918. év végén 11 fillérre emelkedett. A szovjet 40 fillérre emelte az árat, a melyet a diktatura 35 fillérre csökkentettek. (Ma 60 fillér az ára.) Az 1919. évben 16.672 új fogyasztót vettek fel. 6100 új elektromotort kapcsoltak be az üzem olyan terheket visel, a melyeket jog szerint nem az év folyamán. Az árambevétel 1919-ben 86,003.466 korona volt az 1918. évi 24,030.933 koronával szemben. A fogyasztók száma 94.616 volt, 1918-ban 77.944. — A házi csatlakozások száma 1918-ban 8845, 1919-ben pedig 9842 volt. — Az áramszolgáltatásért — világítási és motor-áramért együtt — 86,003.466 koronát vettek be.

A legnagyobb emelkedés a közvilágítási költségekben jelentkezik, mert a gázhiány miatt nagyrészt megszűnt az utak és terek gázvilágítása. Az utcai izólámpák áramköltsége 2,933.437 korona volt.

A zárószámadásoknak ezek a fontosabb és érdekesebb adatai. A ki tárgyilagosan ítéli meg a helyzetet, annak el kell ismernie, hogy ugy a gázművek, mint az elektromosművek vezetősége feladatának magaslatán állott és mindent megtett, hogy a főváros világítás nélkül ne maradjon. Ez hogy ez sikerült nekik, ez az ő legnagyobb érdemük.

A zárószámadásokat pénteken, e hó 15-én tárgyalja a világítási üzemi bizottság.